

Til

Hedensted Kommune
Horsens Kommune
Samsø Kommune
Skanderborg Kommune
Silkeborg Kommune
Odder Kommune
Aarhus Kommune

5. juli 2018

Følgeskrivelse i forbindelse med overlevering af anbefalinger fra naturråd nr. 9 til kommunerne i forbindelse med det grønne danmarkskort

Rådet vil gerne takke kommunerne for deres deltagelse i arbejdet i naturråd nr. 9, en særlig tak skal lyde til Aarhus Kommune, der har lagt en stor indsats i forbindelse med sekretariatsfunktionen. Et samlet råd er enig i, at det har været en spændende, god, vigtig og til tider udfordrende proces. Inddragelsesprocessen er interessant, i det, det er en helt ny måde at inddrage organisationerne på i forbindelse med udviklingen af kommuneplanlægningen.

Naturrådet håber, at alle kommuner, hver i sær, vil drøfte anbefalingerne, og se hvordan de kan indarbejdes i arbejdet med udviklingen af den næste kommuneplan, eller såfremt der udarbejdes kommuneplantillæg i forbindelse med det grønne danmarkskort.

Rådet kommer her med anbefalinger til kommunernes udpegning af det grønne danmarkskort, men fokuserer samtidig på hvordan kommunerne kan arbejde med implementering. Stregerne der skal sættes bør netop læne sig op ad realistiske mål, og dermed en mere målrettet indsats.

Rådet anbefaler, at kommunerne ser på muligheden for inddrage organisationerne igen, f.eks. i regi af de grønne råd. Det vil være interessant at få en tilbagemelding på, hvorledes kommunerne anvender anbefalingerne.

Afslutningsvist bør det fremhæves, at enkelte anbefalinger rækker sig ud over kommunernes råderum. Derfor vil Rådet ligeledes rette en henvendelse til erhvervsminister Rasmus Jarlov samt Miljø- og Fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen.

Med venlig hilsen

Tommy Kaae, Dansk ornitologisk Forening
Claus Bindslev Larsen, Danmarks Naturfredningsforening
Allan Mathiasen, Danmarks Sportsfiskerforbund
John Balle Jensen, Friluftsrådet
Thomas Hogaard, Silkeborg Fiskeriforening
Kirsten Kruckow, Landboforeningen Midtjylland
Morten Laursen, Østjydsk Familielandbrug
Hans Jacob Fenger, Landbrug og Fødevarer
Tage Bojsen-Møller, Bæredygtigt Landbrug
Maria Pilgaard, Østjysk Landboforening

Naturråd nr. 9's rammebeskrivelse for underliggende anbefalinger

Det er vigtigt at tilbagegangen i biodiversitet bliver vendt. Naturrådets anbefaling er derfor, at kommunerne fokuserer på en videreudvikling af de allerede eksisterende, værdifulde naturområder og forsøger at hæve den økologiske tilstand herud fra. En vigtig pointe her er samtidig, at den særegne natur med potentiale for høj biodiversitet og unikke arter og artssammensætninger, har prioritet frem for kvantitet i areal. Helt overordnet bør kommunerne i sit arbejde med videreudvikling af denne værdifulde natur, prioritere diversitet i både naturtyper, arter og landskaber.

God natur og et aktivt friluftsliv er centrale parametre for samfundsudviklingen, og begge dele bidrager positivt til folkesundheden. Derfor er det ønskeligt, at borgerne har adgang til natur, alle de steder lovgivning tillader det. Kommunerne bør styrke interessen for naturen blandt borgerne i bred forstand, da indsigt og forståelse er en forudsætning for, at borgerne, i sidste ende, har lyst til at passe på den.

Endelig er det vigtigt, at kommunerne både samarbejder på tværs af kommunegrænser og myndigheder og har det langsigtede mål for øje, når det grønne danmarkskort skal udpeges og implementeres.

At etablere ny natur kræver nemlig både tålmodighed, god kommunikation og en fast tanke på de fremtidige generationer, da det bliver dem, der til sin tid kommer til at nyde godt af den.

Anbefalinger i forbindelse med udpegning af det grønne danmarkskort, forud for at stregerne fastsættes:

- Forud for en udpegning af potentiel natur eller økologiske forbindelser, skal der foreligge en faglig vurdering af potentiale samt vurdering om realistisk målopfyldelse.
- Udpegninger tager hvor muligt udgangspunkt i kommunale og statslige arealer.
- Intensivt dyrkede marker og skove bør ikke indgå under potentiel natur. Her kan anvendes IMK (Internet markkort), der danner baggrund for hektaransøgningerne, på landbrugsarealer.
- Udpegninger kan ligge på marginal landbrugsjord, dvs. næringsfattige sandjorde og våde arealer.
- Der bør tages udgangspunkt i å-dale, når der skal skabes sammenhængende natur.
- Korridorer og økologiske forbindelseslinjer bør kun udpeges såfremt de reelt set bidrager til mere biodiversitet på den konkrete lokalitet. Korridorer for korridorens skyld skal ikke prioriteres.
- Der skal tages højde for eksisterende husdyrbrug samt deres udviklingsmuligheder. Ny natur kan være en begrænsende faktor, så konsekvensberegninger bør indgå forud for udpegning. Eksempelvis på samme måde som ved justering af Natura2000 grænserne.
- Forud for en ny udpegning skal lodsejere inddrages, gerne gennem digitalt system på samme måde som ved www.dinnatur.dk.
- Kommunen bør undlade at udlægge generelle bufferzoner som potentiel natur og økologiske forbindelser. Arealer der ikke konkret er vurderet og der ikke har potentiale for ny natur, bør ikke omfattes af en udpegning.
- Kommunerne bør også udpege det grønne danmarkskort på tværs af landzone og byzone, således der også ses på muligheder for at fremme biodiversitet i byerne. F.eks. i industriområder. Hertil bør der tages højde for det grønne danmarkskort i forbindelse med byudvikling.
- Mindre §3-arealer bør kun inddrages i det grønne danmarkskort såfremt de ligger i umiddelbar tilknytning til større sammenhængende natur, med mindre de rummer én eller flere særligt værdifulde arter.

Anbefalinger til kommunernes implementering af det grønne danmarkskort:

- Der bør foreligge en plejeplan i forbindelse med nye naturprojekter.
- Landskabsoplevelsen er vigtig at tage højde for i planlægningen.
- Der bør være en prioritering af variation i naturtyper indenfor et sammenhængende område.

- Naturprojekter skal gerne give flere oplevelser til borgerne, såfremt det ikke konflikter væsentligt med naturhensynet. Forbedring af oplevelsesmuligheder bør afhænge af bynærhed eller behovsanalyse.
- Synergimuligheder mellem grundvandsbeskyttelse, afvanding, klima og naturmæssige værdier bør afsøges.
- Sammenhængende natur og øget biodiversitet kan styrke vækst og erhvervsudvikling gennem økoturisme og friluftsliv.
- Det grønne Danmarkskort har ingen retsvirkning i sig selv, derfor bør kommunerne ikke anvende udpegning af potentiel natur, såfremt det ikke er realiseret natur, i forbindelse med eksempelvis miljøgodkendelser.
- Naturen er som udgangspunkt ikke kultiveret, og naturarealer bør, hvor det er muligt, ikke fremstå kultiverede.

Anbefalinger til virkemidler i forbindelse med implementering:

- Jordfordeling med statslig finansiering
- Skovrejsning ved naturlig succession
- Skovrejsning vha. tilskudsordninger
- Formidling af oplevelsesværdierne i forbindelse med naturprojekter
- Erstatningsjord
- Økonomisk erstatning
- Tilskudsordninger der fremmer biodiversitet
- Urørt skov med lysåbne områder
- Store græsser på helårsgræsning uden tilskudsfodring, hvor det er muligt
- Frivillighed og dialog med lodsejere